

СЕКЦІЯ 2 ІННОВАЦІЇ У ВИЩІЙ ОСВІТІ: СТРАТЕГІЇ ТА ТЕХНОЛОГІЇ

Ольга Хома,
кандидат наук з державного управління,
начальник управління освіти і науки
Тернопільської обласної державної адміністрації

ІННОВАЦІЇ В ОСВІТІ : СУТНІСНІ ОСОБЛИВОСТІ

Зміни, що відбуваються в навколишньому світі, а відтак у кожному соціальному суспільстві значною мірою актуалізують значущість інновацій, які стають одними з найважливішими напрямками у сучасній освіті. Запровадження дієвих освітніх інновацій дає змогу підтримувати та розширювати надання якісних освітніх послуг.

Саме поняття «інновація» (від лат. «innovate» означає оновлення/покращення) вперше з'явилося у наукових дослідженнях закордонних науковців-культурологів у ХХ ст. і означало введення деяких елементів однієї культури до іншої. Дане поняття можна розуміти як особливу культурну цінність (матеріальну чи нематеріальну), яка в даний момент і в даному місці сприймається як нова [3, с. 12–20].

На думку В. Вакуленко, інновація – процес отримання нового знання щодо забезпечення сучасної освіти інноваційними технологіями для формування майбутніх конкурентоспроможних фахівців-лідерів [1]. Науковець О. Кучай вважає, що «інновації – основна форма розвитку освітньої галузі», що слугує пріоритетним напрямком еволюції та розвитку освіти [3, с. 139].

Проведений аналіз наукової літератури [1–5] дає змогу зазначити, що інновації в освіті спрямовані на оновлення педагогічного процесу, якісне надання освітніх послуг, освітніх продуктів на основі впровадження досягнень науки, технологій, закономірностей, об'єктивацій та ін. Інновацію в освіті

можна розглядати як процес створення, розподілу, обміну, використання нововведень у різних сферах освітньої діяльності. Інновації в освіті є кінцевим результатом інноваційної діяльності, зrealізованої у вигляді нового або вдосконаленого освітнього процесу.

До основних особливостей інновацій в освіті належить: науково-технологічна новизна; практична педагогічна застосовуваність, сумісність із сформованою практикою та технологічною структурою; зrealізованість у системі освіти; соціальна значимість та ефективність для суспільства; задоволення існуючого попиту чи створення нового попиту на ринку освітніх послуг; висока ризикованість; відносні переваги порівняно із традиційними рішеннями; складність і неоднозначність та ін. [1].

Водночас інновації в освіті мають специфічні особливі властивості, такі як: практичне застосування в педагогічному процесі, сумісність сформованої освітньої практики та впроваджуваної інноваційно-технологічної структури; їх соціальна значимість та ефективність для педагогічного та науково-педагогічного товариства [5, с. 48].

Отже, сутнісна особливість інновації в освіті безпосередньо відображається в її технологічному забезпеченні із принципово новими та вдосконаленими способи та методи надання освітніх послуг. Використання освітніх інновацій у закладах освіти сприяє вдосконаленню методів передачі педагогом фундаментальних знань, особистісних умінь і практико-орієнтованих навичок молодому поколінню. Відповідно успішна інновація та її потужний стратегічний ресурс істотно впливає на освітню установу, організацію педагогічного процесу та управлінську ієрархію.

Список використаної літератури

1. *Національної академії Державної прикордонної служби України*, 2010. №4. URL : http://archive.nbuv.gov.ua/ejournals/Vnadps/2010_4/10vvmotk.pdf

2. Дубасенюк О. А. Інновації в сучасній освіті. *Інновації в освіті: інтеграція науки і практики: збірник науково-методичних праць*, 2014. С. 12–28.

3. Кучай О. В. Теоретичні і методичні засади підготовки майбутніх учителів початкових класів засобами мультимедійних технологій у вищих навчальних закладах Польщі. Черкаси: видав. Чабаненко Ю. А., 2014. 361 с.

4. Папазова О. Л. Організаційні аспекти управління інноваційною діяльністю в навчальному закладі. *Освітній менеджмент: теорія і практика: зб. наук. праць/за заг. ред.*, 2013. 146 с.

5. Ребуха Л. З. Освітні інноваційні технології: класифікація та змістове наповнення. Інновації в освіті: перспективи розвитку: матеріали I Міжнародної наук.-практ. конференції. (Тернопіль, 20 трав. 2021 р.) Тернопіль: ЗУНУ, 2021. С. 48–52.

Віталій Кульчицький,
доктор педагогічних наук, доцент,
професор кафедри педагогіки вищої школи
та суспільних дисциплін, Тернопільський національний
медичний університет ім. І. Я. Горбачевського МОЗ України

ПОНЯТТЯ ІННОВАЦІЇ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ

Сучасний етап розвитку освіти в Україні характеризується відходом від тоталітарної уніфікації і стандартизації педагогічного процесу, інтенсивним переосмисленням цінностей, пошуками нового в теорії та практиці освітньої діяльності. Для сучасного етапу розвитку освіти в Україні характерна широка наявність у ньому інноваційних процесів. Так, вимоги до сучасних освітніх установ були сформульовані в Законі України «Про освіту» та конкретизовані в національній доктрині освіти, де виділено одне з головних завдань – стимулювання та розвиток інноваційних процесів. Інновації в освіті пов’язані із загальними процесами у суспільстві, глобальними проблемами, інтеграцією знань і форм соціального буття. Відтак, характерною ознакою сучасної